UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quinta, an liceat clericis testamentum facere? Sic: de proprijs rebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

patiuntur detrimentū, vel ecōuerſo: ideo dicit Gratia-nus q viciſſim debent ſibi reſtituere detrimentum, et ad hoc inducit ſequens ca.

Q Uicūqȝ. ¶ Caſ9. Docet in hoc ca. cōciliū Bracha renſe q ſi prelat9 res ꝓprias augmētādo, aliqd detrimētū vel dānū rebus eccl'iaſticis intulerit: totuȝ debet eccl'ie reſarcire. Si vo aliqd de reb9 ꝓpriis pro vtilitatibus eccl'iaſticis expenderit, vel occaſiōe eccl'ie in reb9 ꝓpriis paſſus eſt detrimētū: ſi hoc ꝓbare poterit, totū ſibi de rebus eccleſie reſtituatur.

a ¶ Neglectu. i. qui negligit res eccl'ie augēdo ſuas.
b ¶ Laborare. id eſt periclitari: vel colere.
c ¶ Proprie auxit. i. in rebus ꝓpriis locupletatus eſt.
d ¶ Aut neglectū. Hic habes q ſi p̄latus aliquid negligit acqrere eccleſie ſue cū poſſet 7 maluit ſibi acqrere: q hoc iputat ei: et de hoc tenet, ad inſtar tutoris: vt. C. arbi. tut. qd. i. nec em̄ ꝓponere dȝ vtilitatem ſuā vtilitati eccleſie: ſicut nec tutor vtilitatē ſuā vtilitati pupilli. ff. de admi. tu. tutor. §. j. ff. cōmo. ſi vt certo. §. cōmodatū. in fi. 7. vij. q. j. preſentiū. 7 ca. placuit.

Prelatus tenet acquirere eccleſie ſue.

e ¶ Procur9. ſic extra de procu. cū pro cauſa.

Q Uicūqȝ ſub hoc neglectu a res diuinas laborare b diſtulerit, ſpāli placito diſtrigēdus eſt: vt ſi de reb9 vel augmēt; eccl'ie qſtū laborib9 ſuis ꝓprie c auxit: 7 ex hoc eccleſiaſticis reb9 aut neglectū d laboris exhibuit, aut minoratione vel ꝑditionē idurit: qcqd i reb9 eccl'ie minuit, ille reſtituat: ex cui9 reb9 atqȝ ſuffragiis ſuos ꝯuict9 fuerit āpliaſſe labores. Qȝ ſi aliqd ꝓ vtilitatib9 eccl'ie aut ſubſtātie expēdit, aut diſpēdii vel ꝑditionis qppiā ꝑtulerit: ſi hoc ꝯprobare potuerit, totū illi a reb9 eccl'ie eiuſdē reformabit, pro cuius e vtilitate id expendiſſe ꝓbat. Si vo de reb9 eccl'ie tātūmodo aliqua acquiſiſſe noſcuntur, 7 ad nomē eccl'ie inſtrumēta debēt ꝯponere: nec aliqbus poterūt illa donare.

U n̄ in Agathen. cōci. legit.

¶ De his q̄ ſacerdotes emūt ad eccl'ie nomē ſcripturā faciāt

P Reſbyt' cū dioceſim tȝ de his q̄ emerit ad eccl'ie nomē ſcripturam faciat: aut ab ei9 quā tȝ eccl'ie cōcordiatiōe diſcedat. ¶ Queſtio. v.

T Eſtamenta f vo nō lȝ eis ꝯficere niſi d ꝓpriis reb9.

U n̄ Greg. ſcribit Lucidio epō.

T Eſtamenta. vo. Hec. q. diuiditur in duas partes. In pria ꝓbat p. v. ca. q pbr' vl' alius cleric9 pōt de reb9 ꝓpriis facere teſtamentū. Scda ibi: Sed ſi epō. Jo. de fan.

¶ Caſus. Hic intitulat. v. q. qua querit an liceat clericis ꝯdere teſtm̄: 7 certū eſt q ſi habēt ꝓpria: qr nō renūciauerūt ꝓpriis: de reb9 ꝓpriis pn̄t cōdere teſtm̄: vt. j. ca. j. 7. ij. min9 aūt idoneos hēdes nō pn̄t inſtituere: vt xxiiij. q. ij. ſane. de reb9 aūt eccl'ie teſtari nō poſſunt, niſi tantū de ſuo eccleſie recōpenſent: vt. j. ca. ij epō.

f ¶ Teſtamēta. Nec aliqd dare, nec teſtm̄ cōdere liset de rebus eccl'ie, ſi th̄ conſuetudo habet, pōt mobilia aliqua dare: vt extra de teſta. ad hec. 7 ca. quia.

N Ulli dubiū. ¶ Caſus. Lucidus epō ꝯqueſtus eſt Greg. q Cōſtantin9 ſuus anteceſſor reliquit Luminoſe ancille 7 fratrib9 ſuis in teſtamēto, 7 noīe legati quedā mobilia que ipſe Cōſtan. acquiſierat poſt ipſe ſue ordinationis. Et rn̄. Greg. q ſicut res i epatu acquiſitas alienare nō pōt prelat9: ſic res ꝓprias pōt relinquere cui vult. Unde ꝓpter hoc eccl'ia nō debȝ preiudiciū pati ſi pōt conſtare res legatas poſt ordinationē acquiſitas. Ipſe autē reuerſus, Luminoſam illaȝ ſup his rebus inquietabat. Precepit ergo Greg. ſibi q ſine cauſe cognitione nihil de his q̄ poſſidet Luminoſa, auferre p̄ſumat. Hu. vo ſic caſuȝ breuiter ponit. Cōſtantinus epō teſtm̄ fecerat in teſtamēto legauerat quedā Luminoſe: q̄ dicebantur fuiſſe eccleſie. Lucidius ei9 ſucceſſor volebat ea reuocare. Scribit ergo ei Grego. vt de hoc cognoſcatur ordine iuris: 7 ſi conſtiterit illa fuiſſe eccl'ie, ordine iuris reuocentur. Nā ex quo illa eſt in poſſeſſione, non dȝ ei auferri ſine iudiciali cognitione. ſȝ prior verior eſt: 7 magis videt litere conſonare.

g ¶ Ut ſi hoc. iō epō incūbit probationis onus: i qr ille erat in poſſeſſiōe: vt dixi. §. e. q. j. ſint manifeſte.

i Idez bal. i. l. ex teſtō l. vij. co ld. in v. xj. C. de col. fac qd nor, Bar. in l. ſi inſ. ff. d re. dub. et Jo. an. i addi. ad ſpe. in ti. de ac. §. j. ſup v. ſȝ qd ſi dubitatur. et moderni legiſte in. l. cū fundus. §. fuſ. circa fi. ff. ſi certū peta.

¶ Quomō de rebus eccleſie liceat teſtari ſacerdotibus.

N Ulli dubiū eſt q ſicut ſacerdotib9 res in epatu acqſitas nulla eſt alienādi licētia: ita de his quas ātea habuerūt, qcqd iudicare voluerint nō vetet. Itaqȝ fraternitatē tuā tpe q̄ ad nos fuit, cōqueſtā eſſe recolim9 q quedā mobilia q̄ Cōſtātin9 deceſſor veſter Luminoſe ancille dei 7 fratrib9 ſuis teſtamēti ſerie legati titulo dereliquit, iam epus acquiſiſſet: decreuiſſeqȝ nos vt ſi hoc g cōſtaret, nullū ex his eccl'ia vr̄a ꝑiudiciū pateret: quod 7 vos oportet recolere: 7 moleſtiā aliquā predicte ancille dei non facere: nec ei ſine cognitione de his que poſſidet quicqȝ auferre.

I dem. De eodem.

O Bitum Theodori epī dilectionē tuā credim9 cognouiſſe: ſed qr teſtamētū dr condidiſſe: ſubtiliter te (ne qd de reb9 eccl'e ſue ꝯſumpſiſſet) opȝ inquirere: et ſi quidē eū exinde aliquid incongrue minuiſſe didiceris, ita age, vt res ab eo cuius intereſt h modis omnibus reparentur.

I tem Gregorius Mariano archiepiſcopo Rauennati.

¶ Que monaſteriis ab epō cōferunt reuocari nō debēt.

Q Uia Joānes quondā predeceſſor tu9 ſepius

O Bitum. ¶ Caſus. Significatū fuit Gre. q Theodorus epō in obitu ſuo de rebus eccl'ie teſtamētū cōdiderat, quare papa precepit cuidā vt ſubtiliter inquirat an de rebus eccleſie teſtamentum condiderit: quod ſi inuenerit, omnia de reb9 eccleſie aliis relicta, modis omnibus reſtituantur eccleſie.

h ¶ Intereſt. Scilicet vt heres vniuerſa reſtituat, vt xvj. q. vj. ſi epm̄. 7. §. e. q. ij. epiſcopus.

Q Uia Joannes. ¶ Caſus Joannes archiepō Rauennas quoddā monaſteriū conſtruxerat iuxta

a nobis expetiſt vt ea q̃ in monaſterio illo contulerat qd̾ iuxta eccleſiā ſcti Apollinaris ipſe ↄſtruxerat, nr̃a auctē debuiſſem⁹ firmare: ⁊ hec facturos nos eſſe ꝑmiſim⁹. Fraternitatē vr̃am neceſſario ꝑuidimus adhortādam vt nihil de his q̃ illic ↄtulit atq; ↄſtituit, aliquo mō patiat̃ iminui, ſed oīa firma ſtudeat ſtabilitate ſeruare. Hui⁹ igit̃ monaſterij et collectarū illic rerū quia in teſtamento qd̾ condidit feciſſe noſcitur mentionem: ſciendum vobis eſt non nos ideo ea cōfirmaſſe, quoniā eius ſupremā[a] ſequimur voluntatē: ſʒ q̃ hoc ei (ſicut diximus) viuenti promiſimus. Hec itaq; oīa ſic ſolicite fraternitas veſtra implere feſtinet quaten⁹ et que in ſupraſcripto monaſterio[b] conſtituit, et a nobis ſunt confirmata, ſeruentur: ⁊ illa que in damna dari vel fieri per teſtamētū ſue decreuerit eccleſie, nullā prohibēte lege obtineant firmitatem.

Item ex cōcilio Hiſpalēſi.

Que ante ſuā ordinationē vel poſt, hereditaria ſucceſſione acquiſiuit epiſcopus, cui vult derelinquat.

Irū abhinc ⁊ ꝑpetuo manſurū eſſe decernimus, vt ep̃us res ſui iuris q̃s ante ep̃atū, aut certe i ep̃atu[c] hereditaria ſucceſſione acq̃ſiuit: ſᵐ authoritatē canonicā cui vult ↄferat: ⁊ quicq̄d vult de eis faciat. Poſtq̃ aūt ep̃s factus eſt: quaſcūq; res de facultatibus eccl̃ie aut ſuo aut alterius nomine comparauerit, decernimus vt non in propinquorum ſuoꝝ, ſed eccleſie cui preeſt iura deueniant.

De rebus vero eccleſiaſticis teſtari licet ep̃o ſi tantūdē de proprijs reſtituat.

Unde in Agathenſi concilio ſtatutum eſt.

Quomodo poſſunt eſſe rata que de eccleſie proprietate teſtamento legantur.

Si ep̃us condito teſtamēto aliquid de eccleſiaſtici iuris proprietate legauerit[b] aliter nō valebit, niſi tātūdem[c] de proprijs iuris facultate suppleuerit.

Sed ſi ep̃s vel q̃libet ex gradu eccleſiaſtico inteſtatus defunctus fuerit: nec aliqui inuenti fuerint qui iure cognationis ei ſuccedant: eccleſia ſua ei ſuccedat in integrum: nec licebit alicui aliqua ex rebus eius preſumere.

Unde in Terraconenſi concilio ſtatutum eſt.

Epiſcopo inteſtato eccl̃ia ſuccedat ex integro.

Sicubi defunct⁹ fuerit ep̃s inteſtat⁹, poſt hāc definitionē a pbr̃is eius ⁊ diaconib⁹ de rebus ipſi⁹ breuis cōſcriptio fiat a minimo vſq; ad maximū. i. de vtēſilib⁹ ⁊ oī ſupellectili: ita tamen vt ſi q̃s exinde vel preſumpſiſſe aliquid, vel occulte tuliſſe fuerit conuictus, ſᵐ furti tenorem reſtituat vniuerſa.

Item ex cōci. Triburienſi.

eccleſiā ſancti Apollinaris in ciuitate Rauenne: ⁊ ſupplicauit Greg. vt bona que illi monaſterio contulerat, cōfirmaret. Poſtea in mortis articulo ↄſtitutus teſtamentū cōdidit de rebus eccleſie: ⁊ precepit in teſtamento vt que prefato monaſterio contulerat, irreuocabiliter apud ipſuʒ remanerent. q̃ mortuo, ſucceſſor eius Marianus volebat oīa reuocare. Sed cū fuiſſet ſignificatū Grego. cōfirmauit ea que illi mōaſterio fuerant per Joānem collata: nō q̄ eius ſequatur vltimaʒ volūtatem: ſed q̄ promiſerat hoc ſibi viuenti. vn̄ Grego. mandat Mariano archiepiſcopo, vt oīa illa firma ſtudeat ſtabilitate ſeruare: ſed oīa illa que ratione teſtamēti ſunt data vel facta in damnum eccleſie ſue, nullā habeāt firmitatem.

a Supremam. Nota q̄ lʒ ſit magn⁹ fauor vltime volūtatis: tamen potius ſequit̃ hic voluntatē viuentis q̄ morientis.† Item arg. q̄ licet aliqua voluntas non valeat tanq̄ teſtamentum, valet tamē tāq̄ ſimplex donatio: qd̾ eſt contra. l. ff. de iure codi. l. j. Sed videt̃ q̄ poſt mortem epiſcopi non poſſit rata haberi donatio facta ab ipſo: quia oportet ſcilʒ q̄ eo tempore rata habeat̃, quo poteſt donatio fieri: vt. ff. de acquirenda heredita. ſi quis alicui. ff. de bono. poſſeſſ. l. iiij. §. acquirere. et. l. vltima. ſed ſecus eſt: quia nec mors nec furor, nec petentis penitentia impedit ratihabitionem: vt. ff. rem ratam habe. bonorum.

b Monaſterio. Sed nonne canon permittit ei legitimam portionem dare monaſterio ad conſtruendum monaſterium? ſic, ſed non ad dandum. Uel fuit hic vltra legitimam portionem datum. ſupra. ea. q̄ōne. ij. bone. et ca. ſi quos.

† Hoc ideo q̄ ipa vltima voluntas fuit illegitima alʼs nihil eſt q̄d ita debeat̃ ⁊c. C. de ſſc. ſāc. eccl. l. j. ſᵐ L. q̄ dʼ q̄ hec volūtas ē deābulatoria ſicut et circa depoſitū. ff. depoſi. l. j. §. pe. Sʒ ar. ↄ. ff. de leg. iij. ſi q̄s in p̄nc. Brcij.

Irum abhinc. Caſus. Queſitum fuit in concilio Hiſpalenſi, cui debeat epiſcopus relinquere res quas ante epiſcopatum vel poſtea acquiſiuit hereditaria ſucceſſione? Reſpondetur q̄ poteſt relinquere cui vult, illa ꝟo que de reb⁹ eccleſie ſuo nomine vel alterius comparauit, in iura ſue eccleſie tantum deueniant.

c In epiſcopatu. Contra in auten. de eccle. tit. §. interdicim⁹. colla. vi. vbi dicit̃: Quocūq; modo res aliquas acquiſiuit poſt epiſcopatum niſi iure cognationis ad eū peruenerint, nō poteſt eas relinquere aliȷ̃ q̄ eccleſie: ſed illud non tenet.

Si epiſcop⁹.

b Legauerit. Licet enim heres teneat̃ redimere rem legatam a defuncto, vel dare eius eſtimationem: vt inſti. de lega. §. nō ſolum. ſecus tn̄ eſt cum legatur res eccl̃ie.†† vt extra de teſtamen. filius. ij. q̃s.

e Niſi tantundem. vt. ī. e. q. ij. ſi quis qualibet.

Sʒ ſi ep̃s. Hec eſt ſcd̾a pars huius. q. Jo. de fan.

Caſus. Dictū eſt ſ. q̄ ep̃s vel clericus res ꝓprias poteſt relinquere cui vult. Nūc ꝟo oſtēdit Gra. q̄ ſi ep̃us vel cleric⁹ ab inteſtato decedat, nec aliq̄s habeat conſanguineos qui ei ſuccedant, ſua eccl̃ia oīa vēdicabit: vt. ī. ca. j. ⁊. ij.

Sicubi. Caſus. In conci. Terraconeñ. ſtatutū fuit vt ſi ep̃s deceſſerit ab inteſtato, pbr̄i et diacones ipſi⁹ eccl̃ie de rebus ipſius faciant inuētarium a minimo vſq; ad maximū: ita vt ſi q̄s aliquid de illis fuerit furatus, ⁊ de hoc conuictus, ſᵐ furti tenorem reſtitutionem faciat.

†† Uide Bal. et Alex. ↄ ymo. in l. cū alienā. C. de leg.

Q Uicũqȝ.¶ Caſus. Dicitur ꝙ ſi quis clericus ſine cognatione et inteſtat⁹ deceſſerit: hereditas ei⁹ deuoluatur ad eccleſiam.

a ¶ Deuoluatur. Eccleſia eñ eſt ei ꝓximus heres: vt ex̄ de pe.pbr̄i.† ꝯtrariũ tñ eſt huic ex̄ de ſuc.ab inteſta.ca.j.⁊.ij.ſed illud fuit locale. Uł illud intelligit ſm̄ iſtud.

b ¶ De ſanctimonialibus. Arg.eſt hic pro ſanctimonialib⁹ theutonie ꝙ poſſunt habere ꝓpria: qꝛ veſtẽ religioſam põt quis habere in domo ꝓpria.xxvij.q.j. de viduis. Ad id facit.xxvij.q.j.ſi q̄s rapuerit.tñ taliũ monialiũ vita cõdemnaẗ.xviij.q.ij.pernicioſam. Jo.

! Arg.hui⁹ de cre.p̄ſbyteri.et hui⁹ ca.q̄cũqȝ.q̄.di:cũt q̄dã ꝙ ſi ab inteſtato decedit ⁊ h̄ʒ vxorẽʒ: ꝙ vxor nõ prefert ecclẽſie:ſed ar.ꝫ.C.ð epi.⁊ cleri.ſi q̄s pbr̄.ð.e.q.j.ſint manifeſte ſm̄ L.

D Joceſani cuiuſdã.¶Caſus[.] Supra dictuȝ fuit in.xij.cauſa ꝙ quidam clerici nõ debent habere ꝓpria.Sed ne aliq̄s quereret vnde viuere debent,oſtẽdit Gra.ꝙ de decimis ⁊ oblationib⁹ viuere debẽt.ſʒ qꝛ de decimis ⁊ oblatiõib⁹ ⁊ ſepulturis ſepe oriẗ ꝯtẽtio inter clericos ⁊ etiaʒ laicos: ideo Gra.ſubnectit hãc.xij.cauſam,in q̄ oſtendit q̄d de decimis et oblationib⁹ ⁊ ſepulturis ſit obſeruandũ.Et vt competẽtius agat,ꝓponit thema de q̄ duas elicit q̃ones. Eſt ergo caſ⁹ thematis talis. Quidã laici hoſtili metu cõpulſi,in aliã dioceſim domicilia trãſtulerãt:antiqua tñ predia ſemper colebãt.quoruȝ decimationes per.l.annos ſoluerũt illi ecclẽie ad quam trãſierũt,⁊ apꝺ eã ſibi ſepulturas elegerũt,elapſis.l.annis clerici q̄b⁹ quondã ſoluerãt,⁊ a q̄o⁹ trãſierãt,ceperunt mouere queſtionem.

Q Uod pori. ℞ Hec.q.diuidiẗ i tres partes:in p̄ma quarũ ꝓbaẗ ꝙ poſtq̄ ecclẽie ſunt limitate nõ debẽt decime ad alios vſus trãſire,nec mutari de parochia.⁊ hoc ꝓſequiẗ vſqȝ ad ꝟ.illũ,his itaqȝ ⁊c̃. Secũda ibi: His itaqȝ. Tertia ibi: Ad hec. Jo.de fan.

¶ Caſus. Hic intitulaẗ p̄ma queſtio q̄ queriẗ cui eccleſie ſint perſoluẽde decime. Et certũ eſt ꝙ decime prediales ſunt ꝑſoluẽde illi ecclẽie intra cui⁹ terminos predia ſita reperiunẗ: vt.xvj.q.j.ſi q̄s laicus,⁊ ca.de decimis,niſi preſcriptio īpediat. Perſonales ꝟo v[e]l puta de artificio vel negociatione,ſunt ꝑſoluẽde illi ecclẽie vbi ꝑ totũ circulũ anni audit diuina: vt.xvj.q.j.q̄ſti. Et ꝓcedit hoc ordine Gra. Prio ꝓbat ꝙ decime ſunt ꝑſoluẽde priori ecclẽie.poſtea ꝓbat ꝙ ſunt ꝑſoluẽde illi ecclẽie ad quã ſe trãſtulerũt inducẽs actores ⁊ reos allegantes,⁊ viciſſim ſibi reſpõdentes.

¶ De eodem.

Q Uicũqȝ ex gradu eccleſiaſtico ſine teſtamẽto et ſine cognatione deceſſerit: hereditas eius ad eccleſiam: vbi deſeruiuit, deuoluatur ᵃ. Similiter de ſanctimonialibus ᵇ aſſignatur.

¶ Cauſa.xiij.

D Joceſani cuiuſdam baptiſmalis eccleſie cladibus bellorũ preſſi,hoſtili metu compulſi,domicilia ſua tranſtulerunt in aliam dioceſim: predia tamen antiqua non deſierunt colere.ceperunt perſoluere decimas illi ecclẽie in cui⁹ dioceſim trãſierũt: ⁊ apꝺ eam ſibi elegerũt ſepulturas.tranſactis.l.annis clerici q̄b⁹ quondã perſoluerãt decimas,ceperunt mouere q̄ſtionẽ in eos q̄ ab iſtis accipiunt primitias et decimas.venĩũt ad cauſam.

M odo primũ queritur: ſi illi quoꝝ domicilia ſunt in dioceſi huius baptiſmalis eccleſie debeant perſoluere decimas illi ecclẽie: ⁊ celebrare ſuas exequias apud eam eccleſiam in qua quondã hec fiebãt a parentibus eorum.

S ecundo, an preſcriptione tẽporis, ius percipiendi decimas ⁊ funerandi tollatur.

¶ Queſtio.j.

Q Uod priori ᶜ ecclẽie hec oĩa iure perſoluẽda ſint, actores his argumentis ꝓbare contendunt. Conſtat vnamquamqȝ baptiſmalem eccleſiam habere dioceſim ſibi legitime aſſignatam: ſicut et parochiales eccleſie habẽt parochias ſibi diſtributas.

U nde Dionyſius ep̄s Seuero epiſcopo.

¶ Singl̄i ſacerdotes ꝓprias debent habere eccleſias.

E Cclĩas ſingulas ſingulis pbr̄is dedim⁹: parochias et cemiteria eis diuiſimus ᵈ: et vnicuiqȝ ius ꝓprium habere ſtatuimus: ita vcȝ, vt null⁹ alterius parochie terminos ᵉ aut ius īuadat. Sit vnuſquiſqȝ terminis ſuis cõtẽtus: et taliter eccleſiã et plebẽ ſibi commiſſam cuſtodiat, vt ante tribunal eterni iudicis ex oĩbus ſibi cõmiſſis rationẽ reddat: ⁊ nõ iudiciũ, ſed gloriam pro ſuis actibus percipiat.

c ¶ Q̄ꝫ pori. Hic ponit primã.q.an decime ſint dãde illi ecclẽie a qua ſe transferũt: vel ad quã ſe trãſtulerũt. Diſtingue ergo, aut decĩe ſunt prediales, aut ꝑſonales. Si prediales, ſemꝑ dãde ſunt illi eccleſie vbi p̄dia ſunt ſita: vt.xvj.q.j.ſi q̄s laic⁹. Si ꝑſonales ſunt,q̄ ꝓueniũt ex artificio vł negociatiõe, tunc ſũt dãde illi ecclẽie vbi recipiũt ſacr̄a: vt.xvj.q.j.q̄ſti. ſicut illi ciuitati eſt tributũ ſoluẽdum vbi agri ſũt: vt.ff.de cẽ.forma.† Et ꝫ hec diſtictio ꝓbaẗ ex̄ de deci.ad apl̄ice.tñ p̄diales decime danẗ ſm̄ ꝯſuetudineʒ loci.ex̄ de deci.cũ ſint holes. ⁊ hec ꝓ̄a ſunt circa veteres decimas: et dicẽdũ eſt circa nouas vt ſemꝑ dãde ſint illi ecclẽie in cui⁹ parochia ſita ſunt p̄dia.ſʒ ſi parochia nõ eſt limitata, l arbitrio eſt ep̄i cui eccleſie dẽtur noualiũ decime: vt ex̄ eo.q̄m̃.

Decie cui ecclẽie ſũt dãde.

† ꝟ.ſi ꝟo q̄s.ff.de cu.bo.dã.l.ij ꝟ.j.arg.bonũ.C.ð mul.i q̄ lo.mul.ſex.congru.l.vna.in fi.li.xj.in auẗ.de eccl.ti.ꝟ.ad h⁹.Ar.

Jtẽ in dubio eccleſijs matricib⁹ poti⁹ q̄̃ capellis dabuntur decime: vt ex̄.e.nũcios.in parte remota.⁊ in dubio.ibi potius dabunẗ vbi audiunẗ frequentius diuina: vt extra eo.ad apoſtolice.

E Ccleſiãs.¶ Caſ⁹. Seuer⁹ ꝯſuluit Diony.q̄d tenẽdũ ſit de diuiſione parochiarũ.⁊ Dio.reſcribit ei dicẽs ꝙ ipſe diuiſit parochias ⁊ cemiteria ecclẽiarũ vt null⁹ alteri⁹ parochie terminos vel ius inuadat: ſʒ vnuſq̄ſqȝ plebẽ ſibi cõmiſſaȝ intra terminos ſuos ita cuſtodiat, vt ꝓ ſuis actib⁹ gloriã dño percipiat.

d ¶ Diuiſim⁹. Jſte Diony.diuiſit vel diſtinxit terminos ecclẽiarũ, ſʒ nõ terminos epiſcopatuũ: qꝛ in gẽtilitate fuerũt diſtincti: vt.lxxx.diſt.ca.j. Silr̄ termini ꝓuinciarũ ſunt diſtincti ante tẽp⁹ Chriſti: vt.xcix.diſt.c.j.

e ¶ Terminos. Propter hoc inducitur ca.